

RAZVOJ PISMENOSTI

Izobraževanje je pripravljeno v skladu s *Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive* in ga lahko uveljavljate v vlogi za napredovanje v višji naziv.

Datum: 23.4.2024

OPIS

Online strokovno izobraževanje za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju

RAZVOJ PISMENOSTI

Kako razvijati pismenost v vrtcu in šoli ter opismeniti tudi tiste otroke, kjer obstaja tveganje za pojav specifičnih učnih težav ali motnje na področju pismenosti?

Razvoj zgodnje in začetne pismenosti v predšolskem in šolskem obdobju, ustrezna izbira metode in postopkov začetnega opismenjevanja, primeren razvoj bralnega razumevanja, razvoj zgodnje pismenosti pri otrocih, kjer obstaja tveganje za pojav specifičnih učnih težav ter opismenjevanje otrok s tveganjem za razvoj disleksije, disgrafije in disortografije, strategije za razvoj spretnosti in sposobnosti, praktični pristopi in priporočila za vzgojitelje in učitelje

---

Kaj morate vedeti o vidni pozornosti kot enemu od področij za razvijanje predopismenjevalnih spretnosti

Pismenost je kompleksen proces, ki ne obsega le branja in pisanja, ampak tudi govorjenje in poslušanje. Začne se z zgodnjo oziroma ali porajajočo se pismenostjo v vrtcu, ki označuje razvoj spretnosti, znanja in stališč v predšolskem obdobju, ki so podlaga za branje in pisanje. Ta proces se nato nadaljuje v času šolanja skozi sistematičen proces formalnega opismenjevanja. **Razvoj pismenosti pri otrocih** se torej ne začne z učenjem branja in pisanja, temveč poteka že od rojstva naprej. Otroci se doma in v okolju že zelo zgodaj srečujejo z različnimi bralnimi in pisalnimi vzorci, pismeni pa postajajo z lastnim poskušanjem v branju, pisanju, govorjenju in poslušanju. Že v predšolskem obdobju opazimo **znake razvoja pismenosti**: otroci berejo slike, pišejo s simboli, katerih pomen poznajo samo oni, iščejo rime, navidezno berejo knjige, poimenujejo črke abecede, berejo znane napise iz okolice (npr. imena trgovin, bombonov …) in zapišejo lastno ime. Ta proces se nato nadaljuje v osnovni šoli, s sistematično obravnavo črk, branjem in pisanjem. Opismenjevanje je pravzaprav celoživljenjski proces, ki se začne že v predšolskem obdobju.

Tako morate strokovni delavci v vrtcu in šoli zelo dobro poznati, kako delujejo otrokovi možgani med temi komunikacijskimi dejavnostmi ter predvsem katere metode opismenjevanja in postopke izbrati, da bodo otroci razvili vse, za uspešno opismenjevanje potrebne veščine, spretnosti in sposobnosti.

Že v predšolskem obdobju pa strokovni delavci pri otrocih zaznavate, da imajo nekateri otroci zapozneli razvoj nekaterih spretnosti in sposobnosti, ki se lahko kažejo kot dejavnik tveganja za kasnejši razvoj učni težav ali celo motenj na področju branja in/ali pisanja (disleksija, disgrafija in disortografija …). Le-te lahko omilite ali v celoti razvijete z vzpostavitvijo podpornega okolja otrokom ter izvajanjem različnih strategij za razvoj spretnosti in sposobnosti.

PREDAVATELJICI:

dr. Katarina Grom,
mag. prof. pouč. na razredni stopnji

dr. Tanja Černe,
prof. defektologije za osebe z motnjami v duševnem, telesnem in gibalnem razvoju

---

Navodila, priporočila in strokovne informacije, ki si jih lahko tudi shranite in natisnete.

Zbirka metod, strategij in načinov razvoja pismenost

Zbirka predavanj s konretnimi priporočili in primeri dejavnosti

Možnost dostopa kjerkoli in kadarkoli

Potrdilo o usposabljanju in pridobljenih znanjih

POTEK E-IZOBRAŽEVANJA

Vsa gradiva so dostopna v spletni učilnici Forum Akademija.

TRAJANJE: celotno e-izobraževanje traja najmanj 16 ur, kar je navedeno tudi na potrdilu, ki ga boste prejeli ob koncu e-izobraževanja in je v skladu s *Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive*

OBLIKA E-IZOBRAŽEVANJA: spletne delavnice s pisnimi in slikovnimi gradivi za udeležence, zbirko posnetkov predavanj, check liste/opomniki za udeležence, vaje/naloge za udeležence in interakcija s predavateljicama preko spletne učilnice

KOMU JE NAMENJENO: vzgojiteljem predšolskih otrok, učiteljem prvega triletja OŠ, izvajalcem dodatne strokovne pomoči v vrtcu in v prvem triletju OŠ, inkluzivnim pedagogom, svetovalnim delavcem v vrtcu in v OŠ

KAKO POTEKA: Vsebine e-izobraževanja so v obliki pisnih in slikovnih gradiv, primerov ter opomnikov, posnetih predavanj, imate tudi možnost pogovora s predavateljicama o vsebinah in lastnih primerov iz prakse. Čas, kdaj boste gradivo predelali, si določite sami, saj se posamezni moduli izvajajo preko spletne učilnice. Vse aktivnosti v spletni učilnici se sproti beležijo – tako lahko obravnavo gradiv vmes prekinete in naslednjič nadaljujete, kjer ste ostali. Na koncu vsakega modula je preverjanje znanja; šele ko ga opravite, lahko začnete z izobraževanjem v okviru naslednjega modula. Spletna učilnica se za vas zapre dva meseca po opravljenih vseh nalogah.

PO KONČANEM E-IZOBRAŽEVANJU:

- Poznali boste faze razvijanja predopismenjevalnih spretnosti v predšolskem in začetnem šolskem obdobju s poudarkom na razumevanju delovanja možganov v teh procesih in katere predopismenjevalne spretnosti morate nujno razvijati.
- Na podlagi priporočil strokovnjakov boste izbrali najboljše strategije in metode opismenjevanja v vseh fazah.
- Poznali boste dejavnike tveganja za pojav disleksije, disgrafije in disortografije in vzpostavili podporno okolje, s pomočjo ustreznih strategij krepili šibka področja v predšolskem in šolskem okolju.
- Proces opismenjevanja boste izvajali na otrokom prilagojen in učinkovit način.

INTENZIVNE SPLETNE DELAVNICE SO PRIPRAVLJENE NA NAČIN, DA VAM POMAGAJO ODGOVORITI NA VPRAŠANJA:

- Zakaj je **pomembno razvijanje predopismenjevalnih spretnosti** in **katere spretnosti morate razvijati, da bo proces opismenjevanja za otroka lažji?**
- Kaj morate vedeti o **delovanju možganov** v procesih razvoja pismenosti?
- Kako **izbrati pravo metodo in postopek začetnega opismenjevanja** ter kaj morate pri tem upoštevati?
- Kako poteka opismenjevanje z integrativno metodo opismenjevanja in na kaj morate biti pozorni?
- Kako natančno prepoznati **simptome disleksije, disgrafije ali disortografije** tudi že pri predšolskem otroku, da ne **zamudite obdobja, ko z ustreznimi prilagoditvami in strategijami dosežete optimalen razvoj**?
- Katere **strategije za razvoj različnih temeljnih spretnosti in sposobnosti izbrati** v predšolskem in šolskem obdobju, da bo **otrok ustrezno razvil veščine, potrebne za usvajanje branja in pisanja?**
- Kako **vzpostaviti ustrezno spodbudno okolje** v predšolskem in šolskem obdobju, da bomo pri
- **otroku spodbujali celostni razvoj, razvijali močna področja in mu pomagali pri krepitvi in korekciji šibkih področij?**

Izobraževanje je pripravljeno v skladu s *Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive* in ga lahko uveljavljate v vlogi za napredovanje v višji naziv.

VSEBINA

Razvijanje predopismenjevalnih spretnosti otrok v predšolskem in začetnem šolskem obdobju

(dr. Katarina Grom)

Gradivo + posneto predavanje

- Opredelitev strokovnih terminov v kontekstu pismenosti
  - Pismenost
  - Opismenjevanje
  - Sposobnost
  - Spretnost
  - Zmožnost
- Pomen razvijanja predopismenjevalnih spretnosti
- Nevroedukacijski okvir razvoja predopismenjevalnih spretnosti
  - Zgradba človeških možganov
  - Vpliv izkušenj na razvijanje nevronskih mrež
  - Pomen nevronskih povezav za razvijanje posameznih možganskih področij
  - Vpliv nerazvitih nevronskih povezav na razvoj zgodnje pismenosti
- Področja razvoja predopismenjevalnih spretnosti *(posneto predavanje)*
  - Zaznavni procesi: vidno zaznavanje, slušno zaznavanje
  - Razvijanje predbralnih in predpisalnih spretnosti: interes za branje, koncept tiska, besedišče, orientacija, grafomotorika in črkovno znanje

Vsak modul se zaključi s pisnim preverjanjem znanja v obliki različnih nalog.

Začetno opismenjevanje otrok z integrativno metodo

(dr. Katarina Grom)

Gradivo + posneto predavanje + konkretni primeri

- Zakaj se zavzemati za dvig bralne pismenosti
    - PISA (2018) v kontekstu doseganja bralnih dosežkov v Sloveniji
    - Raziskovalna spoznanja v kontekstu razvitosti posameznih sposobnosti otrok ob vstopu v osnovno šolo
- Metode začetnega opismenjevanja
    - Sintetična metoda začetnega opismenjevanja
    - Analitična metoda začetnega opismenjevanja
    - Analitično-sintetična metoda začetnega opismenjevanja
        - Integrativna metoda začetnega opismenjevanja
    - Celostna ali globalna metoda začetnega opismenjevanja
- Postopki začetnega opismenjevanja
    - Monografski postopek začetnega opismenjevanja
    - Kompleksni postopek začetnega opismenjevanja
    - Postopek skupine črk
- Primer opismenjevanja z integrativno metodo *(posneto predavanje s primerom)*
    - Integrativna metoda – črka, beseda, poved, besedilo
    - Načini pomoči otrokom za oblikovanje kompleksnejših povedi Širjenje povedi
    - Raznolikost besedil
- Ravni vprašanj za razvijanje bralnega razumevanja *(posneto predavanje s primerom)*
    - Priklic besednih informacij
    - Razumevanje s sklepanjem
    - Vrednotenje besedila
- Vrste nalog za razvijanje bralnega razumevanja *(posneto predavanje s konkretnimi primeri)*
    - Izločevalne naloge
    - Izbirne naloge
    - Povezovalne naloge
    - Naloge kratkih odgovorov
    - Utrjevalne nalog za pomnjenje zaporedij
    - Primerjalne naloge dveh ali več besedil
    - Popravljalne naloge
    - Dopolnjevalne nalog
    - Tvorbne naloge
    - Naloge z manjkajočimi podatki

Vsak modul se zaključi s pisnim preverjanjem znanja v obliki različnih nalog.

Razvoj in potek zgodnje pismenosti pri otrocih, rizičnih za razvoj SUT, v predšolskem obdobju

(dr. Tanja Černe)

Gradivo + posneto predavanje + konkretni primeri + check liste/opomniki

- Razvoj in potek zgodnje pismenosti pri otrocih v predšolskem obdobju *(posneto predavanje + gradivo)*
- Opredelitev disleksije, disgrafije in disortografije – predšolsko obdobje
    - Opredelitev pojmov disleksija, disgrafija in disortografija
    - Pojasnitev nastanka in pojavnosti disleksije, disgrafije in disortografije
    - Pojasnitev simptomov disleksije, disgrafije in disortografije
    - Pojasnitev načinov prepoznavanja otrok rizičnih za razvoj SUT
    - Pojasnitev načinov diagnostičnega ocenjevanja otrok rizičnih za razvoj SUT
- Vzpostavljanje podpornega okolja v predšolskem obdobju *(posneto predavanje in krajše pisno gradivo s primeri)*
    - Dejavnosti in materiali za spodbujanje celostnega razvoja (senzornega, motoričnega, govorno-jezikovnega, kognitivnega, socio-emocionalnega), razvijanje močnih, interesnih področij in pomoč pri krepitvi in korekciji šibkih področij
- Intervencijsko-korektivne strategije v predšolskem obdobju *(posneto predavanje in krajše pisno gradivo s slikovnimi primeri vaj)*
    - Strategije za razvoj grobe motorike, fine motorike in vidno-motorične koordinacije
    - Strategije za razvoj senzorike
    - Strategije za razvoj pozornosti in koncentracije

    - Strategije za razvoj pomnjenja
    - Strategije za razvoj vizualnega procesiranja
    - Strategije za razvoj avditivnega procesiranja

Vsak modul se zaključi s pisnim preverjanjem znanja v obliki različnih nalog.

Razvoj in potek začetne pismenosti pri otrocih, rizičnih za razvoj SUT, v šolskem obdobju

(dr. Tanja Černe)

Gradivo + posneto predavanje + konkretni primeri + check liste/opomniki

- Razvoj in potek začetne pismenosti pri otrocih v šolskem obdobju *(posneto predavanje + gradivo)*
- Posamezne ovire pri razvoju bralno-pisalnih spretnosti znotraj procesa začetne pismenosti
    - Opredelitev ovir na področjih: pozornosti in koncentracije, poslušanja, pridobivanja besednjaka, usvajanja bralne tehnike in bralnega razumevanja, usvajanja pisanja (pravopisa in grafomotorične izvedbe).
- Opredelitev disleksije, disgrafije in disortografije – šolsko obdobje
    - Pojasnitev simptomov disleksije, disgrafije in disortografije
    - Pojasnitev načinov prepoznavanja otrok rizičnih za razvoj SUT
    - Pojasnitev načinov diagnostičnega ocenjevanja otrok rizičnih za razvoj SUT
- Vzpostavljanje podpornega okolja v šolskem obdobju *(posneto predavanje in krajše pisno gradivo s primeri)*
    - Uporaba ustreznih pripomočkov pri otrocih rizičnih za razvoj SUT
    - Izvajanje prilagoditev pri pouku za otroke rizične za razvoj SUT
- Intervencijsko-korektivne strategije v šolskem obdobju *(posneto predavanje in krajše pisno gradivo s slikovnimi primeri vaj)*
    - Strategije za razvoj grobe motorike, fine motorike in vidno-motorične koordinacije
    - Strategije za razvoj senzorike
    - Strategije za razvoj pozornosti in koncentracije
    - Strategije za razvoj pomnjenja
    - Strategije za razvoj vizualnega procesiranja
    - Strategije za razvoj avditivnega procesiranja
    - Strategije za razvoj besedišča in govorno-jezikovnih spretnosti
    - Strategije za razvoj samoregulacijskega učenja
    - Strategije za razvoj metakognitivnega zavedanja

Vsak modul se zaključi s pisnim preverjanjem znanja v obliki različnih nalog.

Preverite še ostala izobraževanja iz - Vzgoja in izobraževanje. Pomagali vam bodo razjasnili številne dileme iz prakse.

Želite izvedeti še več? Preberite blog Disgrafija - kaj je, kako jo prepoznamo ter rešujemo.

AVTORJI

dr. Katarina Grom

Dr. Katarina Grom je svojo izobraževalno pot kalila od vzgojiteljice do učiteljice razrednega pouka. S svojim magistrskim delom Uvajanje Cankarjevega tekmovanja v prvi razred osnovne šole (Introduction of the Cankar Award Contest in the First Grade of Primary School) je spodbudila državno komisijo za tekmovanje iz slovenščine, da je preizkusila in nato uvedla tekmovanje iz slovenščine tudi za otroke prvega razreda pod imenom Mehurčki. Za izvirno delo je bila nagrajena s Prešernovo nagrado. Svoje strokovno delovanje je nadgradila z doktorsko disertacijo z naslovom Razvijanje pismenosti po

modelu vertikalnega opismenjevanja (Developing Reading and Writing Skills with the Use of Vertical Literacy Model) s področja didaktike slovenščine, ožji področji branje in pisanje. Z raziskavo je dokazala smiselnost načrtnega in sistematičnega razvijanja predopismenjevalnih spretnosti v povezavi z integrativno metodo začetnega opismenjevanja, ob čemer je izpostavila stopenjsko razvijanje zgodnje pismenosti, ki vpliva na začetno opismenjevanje. Njeno delo se nanaša na povezovanje dveh ločenih vzgojno-izobraževalnih inštitucij, tj. vrtca in osnovne šole, s čemer povezuje zgodnjo in začetno pismenost. Pri posredovanju izobraževalnih vsebin strokovnim delavcem se opira na sodobna teoretična izhodišča pismenosti, ki jih povezuje z aplikativnim doprinosom v pedagoški praksi. Tematike izobraževanj, ki vplivajo na profesionalni razvoj pedagoških delavcev v kontekstu pismenosti, so namenjene razpravljanju o prepričanjih in stališčih v diskurzu razvijanja pismenosti otrok, pojasnjevanju nevroedukacijskih izhodišč povezanih z začetnim branjem in pisanjem, razmišljanju o pomenu igre in učenja, vedenju posameznih področij za razvijanje predopismenjevalnih spretnosti ter seznanjanju učiteljev/-ic z integrativno metodo začetnega opismenjevanja v povezavi z besedili. Intenzivne družbene spremembe od otrok zahtevajo kompleksnejši nivo pismenosti, kar se odraža v njenih inovativnih pristopih razvijanja pismenosti. Je avtorica strokovnih in znanstvenih prispevkov ter redna udeleženka na znanstvenih nacionalnih in mednarodnih konferencah. V prostem času redno sodeluje z Društvom za Downov sindrom Slovenije, kjer sodeluje kot aktivna članica ter občasna predavateljica za starše in strokovne delavce.

dr. Tanja Černe

Dr. Tanja Černe je profesorica defektologije za osebe z motnjami v duševnem, telesnem in gibalnem razvoju. Doktorirala je s temo Vpliv intervencijskega treninga na učno motivacijo mlajših mladostnikov z disleksijo (The Impact of Interventional Training Type on Learning Motivation of Younger Adolescents with Dyslexia). Zaposlena je na Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše Ljubljana, kjer izvaja diagnostično in korektivno ter svetovalno obravnavo z otroki in mladostniki z razvojnimi in učnimi težavami, njihovimi starši in učitelji. Sodeluje v raziskovalni skupini: Varovanje in promocija duševnega zdravja in učne kompetence otrok in mladostnikov, kot višja strokovno-raziskovalna asistentka. Kot asistentka za področje specialne pedagogike - zunanja visokošolska sodelavka je izvajala vaje za študente logopedije in razrednega pouka ter vabljena predavanja na drugih oddelkih. Njeno pedagoško delo obsega izobraževanje pedagoških delavcev in izobraževanje staršev otrok s specifičnimi učnimi težavami (disleksija, disgrafija, disortografija, dispraksija, sopojavne motnje...) in ADHD. Je avtorica znanstvenih in strokovnih prispevkov in predavateljica na različnih znanstvenih konferencah in strokovnih posvetih. Kot članica sodeluje v komisiji za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, opravljala pa je tudi vlogo predsednice. Zaključila je izobraževanja iz pedagoške kineziologije, nevrolingvističnega programiranja, učnega coachinga, logoteorije in logoterapije ter izobraževanje iz spontanega in aktivnega učenja na osnovi montessori pedagogike. Izobražuje se še iz MNRI™ - Masgutove neuro-senzo-motorične integracije refleksov ter aktualnih tem iz področja specialne in rehabilitacijske pedagogike in pedagogike ter duševnega zdravja otrok in mladostnikov. V prostem času sodeluje pri razvoju in izdelavi lesenih didaktičnih pripomočkov, ki so v pomoč učencem pri opismenjevanju ter pri korekciji specifičnih kognitivnih primanjkljajev.

SPLOŠNI POGOJI

Dostopne podatke za e-izobraževanje boste prejeli na vaš elektronski poštni naslov. Za proračunske porabnike veljajo plačilni pogoji v skladu z zakonodajo o javnih plačilih. S prijavo sprejemate ta določila in splošne pogoje.